

Stiftsbladet

Om kirken i Roskilde Stift · Nr. 6 · Juni-Juli 2010 · 61. årgang

Gudstjenesten - også for voksne

Af Søren Voigt Juhl
Foto Lars Bertelsen

Roskilde Domprovsti tilbyder provstiets menighedsmedlemmer med ledsager fire studieture ind i fire forskellige gudstjenesteformer. Initiativet er udsprunget af provstiets store pilotprojekt i

2009. Temaerne bliver højmesse, pilgrimsvandring og kirken som andagtsrum, musik- og billedgudstjeneste og natkirke.

De seneste årtier har affødt en mængde bøger, undervisningsmaterialer og idékataloger med henblik på børns og unges forhold til kirke og kristendom. Nu er turen kommet til de voksne. Kristendom er nemlig ikke

mindst for dem. Kirkelige udtryksformer og teologiske begreber, ord, musik og liturgi, har århundreders spændende traditioner bag sig. Mange ved måske ikke helt, hvordan det hænger sammen. Det bliver der hermed mulighed for at lære.

Der besøges otte sogne i løbet af de fire studieture. Præster, organister og andet perso-

nale bidrager hver især. Alt sammen for at lære lidt mere om hvorfor vi gør, som vi gør, i vores gudstjeneste. Og for at få inspiration og idéer til alternative former. Initiativet giver tillige lejlighed til at møde andre menighedsrådsmedlemmer og udveksle erfaringer med andre sogne.

Se mere på www.roskilstift.dk, hvor du også kan downloade en folder om projektet.

Stiftsbladet

udgives af Landemodet ved Roskilde Stift og udkommer 11 gange årligt i et oplag på 4.500 eksemplarer

Roskilde Stift
Stændertorvet 3A
4000 Roskilde
Tlf. 4638 1920 · e-mail: kmros@km.dk
www.roskilde.stift.dk

Ansvarshavende redaktør

Sognepræst
Søren Voigt Juhl
Ørsted Præstegård
4622 Havdrup
Tlf: 4618 5023
E-mail: sju@km.dk

Medredaktør & layout

Journalist, forfatter
Bo Nygaard Larsen
Tlf. 4076 2151
E-mail: bo@bonygaard.com

Desuden i redaktionen

Peter Fischer-Møller, biskop
Lene Wadskær Munch, virksomhedspræst
Søren Fahnøe, sognepræst, Sct. Mortens, Næstved
Ulla Thorbjørn Hansen, sognepræst, Roskilde Domsogn

Tryk

Glumsø Bogtrykkeri, tlf. 5764 6085

Korrektur

Marianne Pedersen

Sognepræst Lise Trap skriver bog om sorg

Den dybeste ære glæden kan få

Sogne- og virksomhedspræst Lise Trap skriver godt og vedkommende om sorg.

Foto Lars Lars Bertelsen

Sorg hører med til en præsts arbejde og til menneskelivet. Derfor er der ingen grund til at forsøge at se sig bort fra den. Det mener sognepræst Lise Trap, Soderup og Kirke Eskilstrup. Hun er netop nu aktuell med bogen *Sorg. Den dybeste ære glæden kan få*.

Af Søren Voigt Juhl

Den dybeste ære glæden kan få". Sådan lyder den smukke undertitel på *Sorg*, en stærk og rørende bog af Lise Trap, sognepræst i Soderup og Kirke Eskilstrup og virksomhedspræst i Roskilde Stift.

Lise Trap har et fast blik for sorgens uafvendelige del af vores alles liv, når hun i indledningen siger, at „sorg kan ikke gradbøjes”. Enhver sorg er sin egen. Den kan og skal ikke sammenlignes med andre. Den er usynlig for andre og er en reaktion på et tab, hvis størrelse kun hver enkelt sørgende kender”.

Sorg og omsorg

At skulle forholde sig til andres smerte er et arbejdsvilkår for en præst, men er noget alle mennesker møder, hvilket imidlertid ikke gør det lettere at gøre eller sige noget, der gør en forskel.

„Vær modig og bank på”, skriver Lise Trap som et råd til omgivelserne om at være synlige og give udtryk for medfølelse,

være deltagende og spørge ind til smerten og fortvivlelsen.

I bogen giver Lise Trap en lang række konkrete og i grunden enkle eksempler på, hvor lidt der skal til for at gøre meget.

Kun et skridt skiller livet fra døden

Livet er sårbart. Alting kan forandres på et øjeblik. Vi ved det, men lever som bekendt forlæns og erfarer baglæns.

„Døden gør hele forskellen og får os til at se på livet på nye måder”, skriver Lise Trap - ikke uden nænsom humor:

„Har man mistet sin elskede og ligget alene i sengen og grædt i al sin ensomhed, kan det være belastende at møde på arbejde og høre en anden udfolde sig om, hvor fantastisk uudholdeligt det er, at hendes mand snorker”.

Sorgen er kærlighedens spejl

Lise Trap formår i sin bog at fastholde sorgens smerte og give læseren indsigt i sorgens væsen på en måde, så man som

sørgende – og som pårørende – bliver bedre til at håndtere det uafvendelige, som en dag bliver os alle til del.

„Sorgen er den dybeste ære, glæden kan få. Derfor er der heller ingen, der skal prøve at tage sorgen fra mig”, skriver Lise Trap.

Med fuld forståelse for, at tiden gør krav på os, og livet går videre.

Lise Trap: Sorg. Den dybeste ære glæden kan få. 100 sider. kr. 149,-. Forlaget Alfa.

Prædikenpause 2

En tradition er ved at blive skabt i Roskilde Stift. Sidste år udsendte Stiftet hæftet *Prædikenpause*, hvor syv præster skrev om deres studieorlov. Hæftet blev så vel modtaget, at der netop er udsendt en *Prædikenpause 2*. Hæftet kan hentes gratis på stiftskontoret eller downloades på www.roskildestift.dk.

Besøgskonference

- for præster og ledere
i folkekirken om frivillige
som ressource
i kirken

Konference afholdes lørdag den 5. juni
i Karlsunde Strandkirke

Tilmelding til Karlsunde Strandkirke
på telefon 4615 0178.
Se www.strandkirken.dk for brochure.

Finn Erik Larsen brænder for folkekirken. Her han fotograferet på Danske Kirkedage, der fandt sted i Kristi Himmelfarts-ferien i Viborg. Foto Bo Nygaard Larsen.

Der er altid en der kender Finn Erik fra Vipperød

Han er her, der og allevegne. 70-årige Finn Erik Larsen, tidligere formand for både Ågerup Menighedsråd ved Vipperød og Kirkefondet, har i årtier været en af folkekirkenes mest markante lægfolk. Stiftsbladet har mødt ham - på Danske Kirkedage i Viborg, hvor han naturligvis var i fuld vigør i kirkens tjeneste.

Af Bo Nygaard Larsen

De forbigående bekræfter dette interviews præmis.

Det er Danske Kirkedage 2010 i Viborg, det er Stadionhal 2, og Finn Erik Larsen står og smiler sine to meter ud til de, der kommer forbi Kirkefondets stand. De fleste går ikke bare videre. De stikker næven eller et knus henover bordet, mens det obligatoriske „godt at se dig igen“ lyder i en gensidig ordveksling.

Og så er vi tilbage ved det med præmissen.

Finn Erik Larsen, tidligere formand for menighedsrådet i Ågerup og Kirkefondet, har et så stort netværk, at det i årtier har placeret ham som en af de mest markante lægfolk i folkekirken.

„Jeg kender hele det folkelige landskab, og der er altid en eller anden, der kender mig et eller andet sted fra,“ siger han og tager igen imod en udstrakt hånd fra en forbigående.

Læste sin alder i kørekortet

Det var også hans erfaring, der tidligere på året fik Kirkefondets bestyrelse til at spørge, om han ville konstitueres som generalsekretær, indtil man havde fundet den permanente afløser for Kaj Bollmann. Som tidligere formand for Kirkefondet kunne Finn Erik Larsen ikke sige nej - trods sine 69 år.

„Det er jo ikke alderen, der er det afgørende, det er, hvordan man har det. Og jeg føler mig ikke som en 70-årig indeni. Ja, faktisk gik min alder

først op for mig fornylig, hvor jeg kunne se, at mit kørekort skulle fornyes,“ siger Finn Erik Larsen med sin velkendte humor.

Kordegns søn i Sundby

Der var ellers ikke meget, der tydede på, at folkekirken skulle blive hans halve eller trekvarte liv. Han er født på Amager, hvor kirken bestemt ikke var noget, der fyldte, og først da han begyndte at lege med kordegns søn ved Sundkirken, fik han øjnene op for kirkelivet. I gymnasiet kom han med i Københavns Drengkor og sang med ved flere gudstjenester.

„På den måde blev jeg vænnet til det kirkelige, og i dag ved jeg slet ikke, hvad jeg skulle have gjort, hvis jeg ikke havde kirken,“ siger han.

Vinterbadning og sporvogne

Finn Erik Larsen er uddannet lærer, har været korpsspektretær i KFUM-Spejderne, seminarirektor, skoleleder og skoledirektør - sideløbende med sit store folkekirkelige engagement med blandt andet 25 år som menighedsrådsmedlem og ti år som formand for Kirkefondet på sit CV.

Det hele fortæller han gerne om. Lige så gerne som han fortæller om sit privatlivs mere skæve interesser. Som for eksempel hans trang til at bade om vinteren.

„Sammen med blandt andre provst Finn Dyrhagen er jeg med i mandeklub,

hvor vi blandt andet holder julefrokost om sommeren. En dag var der en, der sagde, at vinterbadning var sagen, men jeg vidste, at det ikke var noget for mig. Men det var det så alligevel, og selvom Holbæk Fjord er dødkold at hoppe i, har jeg holdt ud i otte år,“ siger Finn Erik Larsen.

Varmen kan han så få i sin anden store hobby: Sporvogne. Han er frivillig medarbejder ved Sporvejsmuseet Skjoldenæsholm i Jystrup mellem Ringsted og Roskilde med licens til at styre de gamle skinnetrog.

„Som dreng stod jeg altid ved siden af føreren og så, hvordan han styrede, så jeg havde et godt forhåndskendskab. Men jeg måtte få dispensation til kørekortet, fordi jeg var over 60,“ siger Finn Erik Larsen.

Vi kører til station og gør holdt ved Kirkefondets stand på Danske Kirkedage. Finn Erik Larsen fortsætter med at hilse på gamle venner og bekendte med forvisningen om, at også hans engagement i folkekirken er aftagende. Han er gået ud af menighedsrådet, og til næste år går jeg ud af Kirkefondets bestyrelse.

Men han vil sikkert fortsætte med at vikariere som organist og kirkesanger i egnens kirker. Telefonen skal i hvert fald nok ringe.

For der altid en eller anden, der kender Finn Erik.

Stiften

Tag mavepinen bagefter

Af Otto Lundgaard, sognepræst, Ringsted

Arkitekten, debattøren og samfundsrevseren Poul Henningsen gav engang et råd til en ung, kvindelig forfatter, som nok var af sine meningers mod – og alligevel havde svært ved at tage ud omkring, stå frem og forsvare sine synspunkter:

„Sig altid ja, når nogen inviterer dig – du ved aldrig, hvem der sidder og får noget ud af det.“

Dette fine råd burde sidde som en gul lap på telefonen og i kalenderen alle vegne i kirken, gentager: Alle vegne og ikke kun på præstekontorerne, på kordegne- og kirkekontorerne, men også hos menighedsrådene, de frivillige - ja, hos alle, der er med til at sætte ansigt på kirken, lokalt såvel som på stiftsplan.

Jeg er helt med på, at ovennævnte råd kan lyde noget selvmodsiggende, for kirken er normalt ikke dén, som bliver inviteret. „Hos os“ (læs: Overalt) har vi som kirke vænnet os særdeles velbehageligt til, at det er os, som søndag morgen inviterer, og menigheden, som siger „Ja“.

Og jo, jeg er da enig i, at søndagens gudstjeneste må og skal være en stående invitation til alle i menigheden om at komme og være med, når kirken gavmildt beder om det; men dette at være gavmild er ikke kun at invitere, at være gavmild er også at lade sig invitere – for at være gavmild er at sige ja, når nogen beder os om at være med.

Problemet er blot, at der gerne kommer noget i vejen for vores Ja som kirke – og ikke sjældent skyldes det en mavepine.

Mavepiner kan komme af meget; som når vi har fået for meget af det gode eller for lidt af alting, men der er det underlige ved mavepiner, at de også kan indfinde sig allerede før, at der overhovedet er kommet for meget (eller for lidt, men nok mest det første): „Uha, nej, dét bliver for meget, jeg har mavepine allerede bare ved tanken.“

Kan I selv høre? Det er lige netop her, problemet ligger: I maven på kirken, nærmere bestemt den del af maven, der er forbundet med vores velbehagelige trang til at sige Nej, når nogen inviterer os til at være kirke på andre måder end vi gør „hos os“.

Vi skal turde prøve noget nyt, vi skal turde være kirke i vores tid.

Så sig Ja, når vi som kirke bliver inviteret til at lægge lokaler til arrangementer, der kan bringe os og menigheden tættere på hinanden. Sig Ja til at holde en sogneaften om et tema, der måske kan resultere i en ny studiekreds. Sig Ja til at lukke kirken mere op (og på andre tidspunkter), for vi ved aldrig, hvem der nu sidder i kirken og får noget ud af det.

Og måske det bagefter viser sig, at vi var flere, end vi troede, til at tage mavepinen.

Per gav den bas i DR Kirken

Der blev sunget klassiske salmer og spillet hårdtpumpende techno, da sognepræst Per Vibskov, Store Heddinge, på søndagene mellem påske og pinse stod for DR Kirken.

Af Bo Nygaard Larsen

Sognepræst Per Vibskov fra Store Heddinge har inviteret elever fra Testrup Højskole til en meget anderledes gudstjeneste med stand up prædiken, klassiske salmemelodier piftet op med et ekstra lag technomusik. Foto DR.

En klassisk salme, techno og selvskrevne bønner. Sådan var recepten, da Per Vibskov, sognepræst ved Store Heddinge Kirke, stod for gudstjenesterne i maj i DR Kirken. To af de fire gudstjenester såkaldte avantgarde-gudstjenester, mens de to sidste var traditionelle gudstjenester.

For den 47-årige præst skal kirken turde gå nye veje, hvis den vil have sit budskab ud, og derfor ser han heller ikke sig selv som en del af en bestemt teologisk retning.

„Folkekirkens situation gør, at tiden efter min opfattelse er løbet fra de traditionelle kirkelige positioneringer, men hvis jeg skal betegne min kirkelige og teologiske

position, må den være bred folkekirkelig, idet jeg har taget det bedste fra traditionen til mig og samlet det i en treklang. Fra de grundtvigske har jeg arvet frimodigheden, fra de missionske andægtigheden, og fra de tidehvervske ansvarligheden,” siger Per Vibskov.

Omveje til præstekaldet

Ved gudstjenesterne spillede Per Vibskov selv på sin elskede bas, og dermed beviste han nok engang sin store spændvidde. Han har lavet rockmusik siden 1978 og blev uddannet blikkenslager, inden han begyndte at læse teologi. Dermed kom han til at opfylde en

profeti, som hans farmor kom med, da han var ti år.

„Godt nok bad min mor Fadervor, inden vi skulle sove, og min far lærte mig at synge salmer, før jeg kunne læse,” siger han og fortsætter:

„Fadervor, salmer og farmor til trods, var jeg en temmelig skidt knægt, der efter få gange kvittede både danseskole og søndagsskole, og i stedet gik på æblerov eller det, der var værre”.

Kirken for de unge

Per Vibskov er kendt for vedvarende at tænke de unge med ind i gudstjenesten på

de unges egne præmisser. Sådan var det også i DR Kirken, hvor han gav unge fra Testrup Højskole mulighed for at skrive deres egne bønner.

Konfirmandtræf og Store Heddinge

I tre år har Per Vibskov været tilknyttet det store konfirmandtræf i Roskilde Domkirke.

Siden december sidste år har han været sognepræst i Store Heddinge, hvor han forsøger at lave et varieret kirkeliv - måske med inspiration fra sin egen kontrastfulde tilværelse.

DANMARK
PP
Magasinpost UMM
ID-nr. 42423
POST DANMARK

Karlsunde Strandkirke indbyder til konference om kirkens frivillige arbejde

Det findes i ethvert sogn, det frivillige arbejde. Lørdag den 5. juni sættes der fokus på dette væsentlige emne, når Karlsunde Strandkirke indkalder til konference.

Af Bo Nygaard Larsen

Folkekirken vil se anderledes ud uden. Det frivillige arbejde i sognene spiller en afgørende rolle for den enkelte kirkes aktivitetsniveau.

For at drøfte det frivillige arbejdes muligheder grundigt indbyder Karlsunde Strandkirke til konferencen *Frivillige i kirken - en skjult ressource* lørdag den 5. juni fra kl. 9 til 18.30.

Frivillige gør forskellen

Konferencen byder på en række forskellige undervisningssessioner, seminarer m.m., hvor erfaringerne med folkekirkens frivillige arbejde vil blive drøftet.

„Frivillige medarbejdere gør forskellen i vores kirke og det giver glæde til både dem

selv og andre. Men hvad gør man, når de frivillige ikke hænger på træerne. Kan kirken eller menigheden fungere alligevel? Hvordan fremelsker vi frivillige medarbejdere? Hvor begynder man?” lyder det blandt andet i indbydelsen.

Kom gerne flere fra samme kirke

Konferencen er åben for alle, også enkeltpersoner, men Karlsunde Strandkirke opfordrer til, at flere fra samme kirke melder sig til for at få det bedste udbytte.

Provst Anne Bredsdorff, Greve-Solrød Provsti, anbefaler konferencen med disse ord:

„Frivilligt arbejde yder vi fordi vi ikke kan lade være, fordi vi bliver opmærksomme på

at der er nogen der har brug for os, for det vi kan give. Frivilligt arbejde har alle tænkelige former. Alle kan yde frivilligt arbejde, ethvert menneske har noget at byde sit medmenneske,” siger Anne Bredsdorff.

> Læs mere på www.strandkirken.dk